

**Slovenski otrok
naj obiskuje
slovensko šolo!**

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst,
Ul. Capitolina 3 - Telefon 744046, 744047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica, Ulica Locchi, 2
Telefon 24-36

NAROCNINA: Letna 1000 ., polletna 550
lir. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XXII. - Štev. 12 (758)

TRST - 11. septembra 1970

Posamezna številka 50 lir

Periodičnost: kvintidiesimale
Sped. in abb. post. Gruppo II

Problemi Slovencev in demokracije Predvidena slaba vera KD

Zakon, za katerega so v deželni svet glasovali vsi svetovalci, je v Rimu zavrnila vlada, ki je po sestavi enaka deželni odboru

Po volitvah 7. junija se je po vsej državi mnogo razpravljalo o problemih pokrajinskih in občinskih odborov. Potrjen je bil neuspeh formule leve sredine in njene politike. V dveh pokrajinah naše dežele, t.j. v videmski in pordenonski pokrajini, lahko rečemo, da leve sredine stvarno več ni. Samo v nekaterih redkih primerih njena formula še živi. V tržaški in goriški pokrajini ni kriza leve sredine nič manj globoka, čeprav so bili sestavljeni štiristranski pokrajinski odbori. Ti odbori so bili sestavljeni na osnovi aritmetičnega seštevanja, na osnovi več ali manj meglenih in bednih kompromisov, nikakor pa ne na osnovi perspektivne politike reševanja stvarnih problemov prebivalstva. Posebno značilen primer imamo v Nabrežini, kjer se jasno kaže stopnja degeneriranja, do katerega je prišlo zaradi vztrajanja pri nesrečni formuli in politiki, ki zelo škodujeta interesom občanov.

Kriza je zajela tudi deželni odbor leve sredine. Vprašanje je le, kdaj bo kriza tudi formalno razglašena. Zato so bile podaljšane poletne počitnice deželne sveta. Na ta način skušajo umetno podaljšati življenje večini, ki ne more vzdržati več in ki ne ustreza zahtevam delovnih in proizvodnih slojev.

Kako se postavljajo, kako so bili postavljeni problemi slovenske manjšine v tej politični situaciji?

Potrjena je bila negativna usmeritev osrednje vlade. Ta je zavrnila deželni zakon, ki je predvideval, da se Slovencev imenuje z njihovim pravim imenom, ne z žaljivo frazo »skupnost s posebnimi interesi«.

V okviru stare politike se še naprej krši deželna avtonomija. Nadaljujejo se diskriminacije. Tipičen primer je bil v Dolini, kjer so policisti preverjali politično opredelitev slovenskih mladincev, ki so prosili za sprejem v strokovni tečaj in ki bi se radi zaposlili v novi tovarni motorjev pri Boljuncu. To je bil skrajno resen primer. Toda politični predstavniki, ki se pogajajo za porazdelitev mest v raznih javnih ustanovah in krajevnih upravah, o omenjenem primeru ne govorijo. Kot kaže, niso ga niti zapazili, zato niso o njem zavzeli nobenega stališča. Krščanska demokracija molči, molči, seveda, tudi njena zaveznica, Slovenska skupnost. In vendar bi morali o tej zadevi prvi spregovoriti prav KD in SS že zaradi tega, da bi odvrnili od sebe »sum«, da sta neposredno odgovorni za preverjanje ter da hočeta privilegirati tiste, ki so vpisani v njune organizacije. To se je zgodilo v Dolini, v tisti občini, kjer je svojčas prišlo do hudega škandala, o katerem se je mnogo govorilo in pisalo. V mislih imamo afero o 35. milijonih lir.

O problematiki slovenske manjšine se je govorilo med raznimi pogajanjimi. V sporazumih leve sredine je bilo kratko poglavje o tej problematiki. Ponovljena je bila obljuba, ki pa je doslej neizpolnjena! Obljubljeni je bilo, da bodo »rešili« problem pravic Slovencev. (Kmalu se bo začelo novo šolsko leto, t.j. o sloven-

ski strokovni šoli v Trstu ni duha ne sluha. Tako bo minilo še eno leto. Slovenci so bili še enkrat izigrani!)

Na prvi seji pokrajinskega sveta v Gorici in v Trstu in občinskega sveta v Gorici so naši slovenski tovariši spregovorili v svojem jeziku. Zgrazali so se samo privrženci mussolinijanskega reka »qui si parla solo italiano«. Demokristjani so tokrat »spoštovali« Slovence in jim dovolili spregovoriti v slovenskem jeziku. Seveda samo nekaj besed, (kot je bilo rečeno v Gorici), zakaj zakon je zakon (kot je izjavil demokristjanski predstavnik v Trstu).

Toda pravice Slovencev, med katere spada tudi pravica o rabi jezika, je zelo resen problem demokracije. Ta problem presega meje nekaterih formalnosti. Za »dobrohotnim« privoljenjem se lahko nadaljuje stara politika negiranja bistvenih pravic in svobodnega razvoja Slovencev. »NE«, izrečen s trdim obrazom ali pa z nasmehom, je vedno »NE«. Morebitna marginalna koncesija tega nikakor ne spremeni. Generično in abstraktno zagotovilo o spoštovanju pravic narodne manjšine ne more rešiti ničesar. In res je, da so

tako zagotovilo dali celo nekateri fašistični svetovalci ne da bi se sramovali!

Potrebna so konkretna dejstva! Potrebna je nova politika! To je bistveno! Konkretno dejstvo, ki zahteva temeljite spremembe vladne in deželne politike leve sredine in politike krajevnih ustanov je n. pr. zakonski osnove (Nadaljevanje na 4. strani)

Resolucija deželnih svetovalcev KPI

Deželni svetovalci KPI so sprejeli resolucijo, v kateri predlagajo deželni svet, naj pošlje posebno, enotno delegacijo v Rim, kjer naj razpravlja s predsednikom in podpredsednikom vlade in s predsedstvi parlamentarnih skupin o pristojnosti dežele za reševanje problemov slovenske narodne manjšine. Komunisti so sprejeli ta sklep zato, ker rimska vlada krši avtonomijo dežele, ki je na osnovi republiške ustave dobila posebni statut predvsem zaradi slovenske manjšine.

Za priznanje zaslug v odporniškem gibanju

Komisija za obrambo v poslanski zbornici je odobrila zakon, ki ponovno daje možnost posameznikom, kot tudi občinskim in pokrajinskim upravam, da vložijo prošnje za priznanje zaslug v odporniškem gibanju. Gre za zakon 11.5.1970, št. 290, ki je bil objavljen v uradnem listu (Gazzetta Ufficiale) 23.5.1970, št. 128. Rok za predložitev prošenj zapade 31. decembra letos.

Tozadevni zakon je velikega pomena zlasti za naše podeželske občine na tržaškem in goriškem, kjer živi slovensko ljudstvo, ki je doprineslo tako velik delež v boju proti nacifašizmu. Velik odstotek našega prebivalstva se je udeležil partizanskega boja. Mnogo borcev je padlo z orožjem v rokah; nešteto jih je bilo odpeljanih v taborišča ali na prisilno delo v Nemčijo; mnoge vasi so bile požgane od okupatorja. Vsa ta in še mnoga druga

dejstva, ki se jih starejši z grozo a tudi s ponosom še spominjamo, nam dajejo vso pravico, in tudi dolžnost, da od vlade zahtevamo uradno priznanje za zasluge v osvobodilnem gibanju. Mislim, da občinske uprave ne bi smele zamuditi te prilike, posebno sedaj, ko odkrivamo spomenike padlim in prirejamo proslave v počastitev 25. obletnice osvoboditve.

Ta pobuda, ki bi jo morale zainteresirane uprave takoj podvzeti, bi predstavljala prispevek k ovekovečenju slavnega boja za svobodo, katerega protagonist je bilo vse naše ljudstvo. Zato smatram, da je prav, da poleg vseh pravic, ki nam pripadajo, zahtevamo od rimske vlade tudi zlate kolajne v znak priznanja, ki naj spominjajo na žrtve in hrabrost v boju za svobodo in boljšo bodočnost.

ALBIN SKERK

Spominska svečanost v Bazovici. Letošnje spominske svečanosti, ki je soupadala s 40-letnico ustrlitve Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča in s 25-letnico osvojitve izpoda nacifašizma, se je udeležila velika množica protifašistov. (O poteku svečanosti poročamo na 3. strani.)

Prva vest, ki nas je zbudila iz poletnega dremanja in nas spet spomnila, da smo v Italiji, kjer vlada leva sredina, zadeva prav zakon dr. Stoka o tem, da se Slovenci v zakonih imenujejo »Slovenci«.

Kot znano, je levosredinska vlada posl. Colomba odločno in načelno ta zakonski osnutek, vsega štiri vrstice, zavrnila in ga poslala deželni skupščini v ponovni pretres. Razlogov, zakaj je bil zakonski osnutek zavrnjen menda ni utemeljila. Tako je pač...

Res ne moremo mimo ugotovitve, da je to ponoven dokaz odnosu osrednjih in krajevnih političnih oblasti do slovenske narodne manjšine. Tembolj tragično pa je, da se je ta odnos dokazal brezkompromisno in odločno prav v primeru, ki ničesar ne spreminja, pač pa potrjuje samo naravni zakon, da smo Slovenci pač Slovenci, neglede na to, če uživamo kako zakonito pravico ali ne.

Dodati je treba to zavrnitev spisku vseh ostalih nerešenih zadev, ki nekako dokazujejo, da je vlada in z njo levosredinske stranke, ki jo podpirajo, storila odločen korak nazaj. Prej je vsaj šel kdo na kompromisarsko reševanje nekaterih obroblih vprašanj po načelu »dajdam« ali pa mednarodne reciprocitete, sedaj pa kaže, da za levosredinske vlade niti ta več ne velja. Dogaja se celo, kot v primeru manjšinske »fate morgane« — strokovne šole, da vlada krši svečano besedo enega izmed svojih najuglednejših ministrov.

Vse to v brk znani »odprtosti«, ki jo kaže (v besedah, ne pa v dejanjih) t.im. »levičarsko« in »morotejsko« vodstvo tržaške, oz. deželne KD. Zaman je iskati lepe fraze, sentimentalno sklicevanje na pravice slovenske manjšine ali pa, kar je najhujše, slepomišljenje in taktiziranje, če se vsaka stvar ne premakne z mrtve točke.

Ko je deželna zbornica glasovala za dr. Stoka zakon o tem, da nismo Slovenci v deželni zakonodaji »skupnost, ki je nosilka posebnih interesov«, so demokristjani glasovali zanj in se obvezali, da bodo nastopili, če bo treba, tudi pred ustavnim sodiščem.

Kazalo je, da je to načelna izbira »naprednih« svetovalcev KD, izkazalo pa se je, da je pri vsem tem igrala veliko vlogo splošna slaba vera, in ne samo pri demokristjanih. Tudi socialistični prvak Pittoni ni pozabil spomniti, da bo posređoval pri svojih tovariših, ki sedijo v rimski vladi, da bi zakona ne zavrnilo. In prepričani smo, da je tudi zares o tem obvestil De Martina.

Rezultati tega plebiscitarnega glasovanja za Stokov zakon so znani. Vlada se je nanje poživigala in zakon poslala nazaj v Trst.

Vsiljuje se nam, seveda, sum, da so demokristjani vedeli vnaprej, da bo zakon zavrnjen. Zato so odločno odbili, tudi s Stokovo pomočjo, predlog KPI, naj se omenjena formulacija vklju-

či v splošni zakon o deželni načrtovanju. (Na ta način bi vlada bila prisiljena odbijati neštirivrstični zakon o Slovincih, temveč zapleten socialno - gospodarski instrument avtonomne dežele, kjer bi prave »skupnosti«, ki so nosilke »posebnih interesov« imele od zavrnitve veliko škodo).

Prav zato je tudi jasno, čemu so dva dni pozneje glasovali proti komunističnemu zakonskemu popravku zakona o načrtovanju, ki je ponovno dvignil vprašanje Slovencev. Manjkala je namreč politična volja sprejem teh zakonov ISTOBARVNI vladi vsiliti.

Kajti mere je v nekem trenutku konec! Ni abstraktna rimska vlada, ki zavira tudi najmanjši napredek, slovenske manjšine, pač pa DOLOČENA, torej LEVOSREDINSKA vlada, v kateri so demokristjani, socialisti, republikanci in socialdemokrati. Vsak nosi svojo odgovornost, ne more skrivati dejstva, da se dejanja v centru, ki pa zadevajo periferijo, koordinirajo na periferiji sami. Prav nič bi se ne čudili, če bi zares prav tržaško vodstvo KD svetovalo vladi zavrnitev zakona dr. Stoka.

Dr. Stoka zatrjuje sedaj, da bo svoj zakon še enkrat predložil in ga bo deželni svet spet poslal rimski vladi. Domnevamo, da bo politična volja (kot jo je zahteval v svojem posegu tov. Bacicchi) dežele, zakonu slediti do konca in pritisniti na vlado, da bi ga sprejela, enaka oni, po kateri je bil zakon zavrnjen.

Domnevamo lahko, da vlada ne bo spremenila svojega stališča in bo dosledno spet zavrnila Stokov zakon. Kaj potem? Prvak SSL trdi, da ga bo KD podprla in poslala zakon pred ustavno sodišče.

Sprašujemo se: kakšni interesi nagibajo KD v tej podpori? Mar tržaški prvaki upajo, da bo ustavno sodišče še enkrat oklicalo deželno nepristojnost za reševanje manjšinskih problemov in jim dalo ponoven, nekoliko osvežen »alibi« za svojo politično ravnodušnost.

In ni izključeno, da bo prav tako. Sam dr. Stoka je v deželni svet povedal, da je pripravljen iti celo v Haag, pred mednarodno sodišče, če bi njegov zakon ne bil sprejet. In če je pripravljen pomeni, da se te možnosti zaveda in je do tega spoznanja prišel po stikih s svojimi levosredinskimi partnerji.

Komunisti vztrajamo, da mora dežela odpreti spor z rimsko vlado o pristojnosti glede reševanja manjšinskih vprašanj. Globalen spor političnega značaja. Pri tem naj se opre na tisto večino v deželni svet, ki je že večkrat izjavila, da je za rešitev vseh vprašanj slovenskega prebivalstva. Nastop naj bo odločen in, predvsem, političen. Ni dovolj pošiljati Stokovih štirih vrstic v zapečatenem pismu; zganiti se morajo politični dejavniki in uredniki je treba enoten pritisk, ki naj to pristojnost uresniči.

st. s.

Po dolgotrajnih preprih v krogih leve sredine

Prva seja pokrajinskega sveta v Trstu

18. avgusta je bila prva seja novega pokrajinskega sveta izvoljenega 7. junija. Več kot dva meseca so se stranke leve sredine pripravale, kako si bodo razdelile mesta v novem pokrajinskem odboru. Zaradi sporov so se celo lotili vseh krajevnih ustanov in se po težkih porodnih krčih le končno »dogovorili«.

Formalno je bila seja sklicana za izvolitev novega predsednika in odbornikov, kar je bilo tudi izpolnjeno. S trinajstimi glasovi večine od štirindvajsetih pokrajinskih svetovalcev, je bil odbor takole sestavljen: predsednik Michele Zanetti (KD), podpredsednik Mario Foschi (KD); odborniki: Lucijan Volk (PSI), Silvano Miani (PSU) in Sergio Pacor (PRI); za pododbornika sta bila izvoljena Bruno Passagnoli (KD) in Drago Legiša (SS).

Prvi del seje do izvolitve predsednika je vodil najstarejši svetovalec (po letih) misovec Chiandussi. V začetku seje je naša svetovalka Stanka Hrovatin spregovorila v slovenščini. Že ob njenih prvih besedah je začasi predsednik vzrožil, kot da bi ga nekam osa picila. Medtem ko je Hrovatinova nadaljevala govor v svojem materinem jeziku, je misovec kričal, da »zakon dovoljuje govoriti samo v italijanščini«, da bo prekinil sejo, če bo nadaljevala govor v jeziku, ki ga ne razume in podobno. Razjarjeni predsednik je zapustil svoje mesto in se je šel »hladiti« na balkon. Medtem seveda niso manjkale pikre pripombe.

Hrovatinova je seveda svoj govor v slovenščini zaključila in nato predložila v slovenščini v odobritev sledečo prednostno resolucijo (ki jo je potem prebrala tudi v italijanščini):

«V duhu republiške ustave in določb memoranduma, z namenom, da se začne izvajati enakopravnost med Italijani in Slovenci, zahtevam v imenu svoje skupine, da se slovenskim pokrajinskim svetovalcem konkretno zagotovi pravica, da se pri svoji dejavnosti izražajo v materinem jeziku. Zato predlagam, da se jim redno izročita slovenski tekst vseh sklepov in vseh besedil, ki služijo njihovemu delovanju javnih upravljavcev ter da za to delo usposobljeno osebje pokrajinske uprave prevaja nji-

hove pismene in ustne intervencije. To je potrebno za redno in demokratično delovanje pokrajinskega sveta, podobno kot se dogaja v drugih krajevnih voljenih skupščinah.

Ko je bila resolucija postavljena na glasovanje so zanjo glasovali svetovalci KPI in svetovalca PSI ter Slovenske skupnosti. Proti pa so glasovali vsi ostali, tudi demokristjani, ki so sicer izjavili, da kljub vsemu spoštovanju do pravic Slovencev, je treba upoštevati, »da zakon določa v teh primerih kot edini dovoljeni jezik italijanščino«. Nič ni pomagalo, da jih je načelnik naše skupine Colli opozoril, da v dolinskem in drugih občinskih svetih v okolici govorijo v slovenščini in v Dolini prevajajo v italijanščino za svetovalce italijanske narodnosti.

Pričakovati je bilo, da bosta tudi svetovalec Volk (PSI) in Legiša (SS) spregovorila na prvi seji vsaj nekaj začetnih besed v slovenščini. Čeprav sta glasovala za resolucijo, ki jo je predložila svetovalka Hrovatinova, se nista upala tega storiti. Nekdo je sicer hudomušno pripomnil, da sta »pozabila«. Čitatelji naj sami tolmačijo to njuno ravnanje, ki gotovo ni v skladu z načelno politiko socialistične stranke in s stališčem Slovenske skupnosti, ki zahteva »samostojno slovensko politično predstavnost«.

Novoizvoljeni občinski svet v Nabrežini se še ni sestal

Ni dovolj samo slovenski župan

Po volitvah, ki so bile pred tremi meseci, so vse občine v tržaški pokrajini, razen nabrežinske, izvolile župane in odbore. V Nabrežini je treba čakati zaradi nekaterih skupin. To čakanje je škodljivo, posebno če upoštevamo še dejstvo, da je dosedanji župan dr. Drago Legiša, podal ostavko, ker so mu bile dane gotove funkcije v tržaškem pokrajinskem odboru.

Komunistični občinski svetovalec imamo glede tega jasno stališče. 20. junija 1970 smo pismeno povabili na sestanek svetovalce, ki so bili izvoljeni na listi

Nezakonito «poizvedovanje»

Značilen molk prvakov Slovenske skupnosti in Krščanske demokracije

Vest, da sta dva policista poizvedovala, kakšna je politična opredelitev mladeničev, ki so prosili za sprejem v strokovni tečaj ustanove CIFAP in ki nameravajo prositi za sprejem v službo v novi tovarni motorjev pri Boljuncu, je hudo vznemirila demokratično javnost. Vznemirjenost je povsem upravičena, tovrstna dejavnost policistov pa je nezakonita.

Objavljamo članek, ki ga je (o tej resni zadevi), na prošnjo našega uredništva, napisal tovariš Dušan Lovriha, župan v Dolini.

Ko so sklenili, da zgradijo tovarno motorjev pri Boljuncu, smo komunisti in občinska uprava v Dolini postavili zahtevo, naj imajo prednost pri zaposlitvi dolinski občani in v prvi vrsti Boljuncani, ki so bili zaradi razlastitve najbolj prizadeti. Čeprav smo dobivali zagotovila od pristojnih krogov, da pri zaposlitvi ne bodo delali nobenih ovir in nobene diskriminacije, smo na dolinski občini odkrili, da sta dva policijska agenta poizvedovala, kakšna je politična pripadnost mladeničev, ki so prosili za sprejem na tečaj ustanove CIFAP in ki želijo delati v novi tovarni.

To poizvedovanje je izzvalo ogorčenje domačinov in v nekaterih sindikalnih organizacijah. Poslanci in deželni svetovalci —

komunisti so naslovili pismena vprašanja, naslovljena pristojnim ministrstvom in deželni upravi. Zahtevali so temeljito preiskavo in ugotovitev kdo je poslal policiste na sedež dolinske občine. Zahtevali so tudi odpravo sleherne diskriminacije. Pri proučevanju prošenj, naslovljenih ustanovi CIFAP pa naj sodelujejo predstavniki sindikatov in dolinske občinske uprave.

Odkar je bilo odkrito in razkrinkano nezakonito dejanje policistov je minilo že mesec dni, vendar ne vemo še ničesar, o tem, kaj so odgovorne oblasti ukrenile, čeprav je prefekt dr. Cappellini priznal, da se je »ne ljubi dogodek« res pripetil. V nekaterih krogih se šušlja, da sta bila policista, ki za navedeno dejanje nista prejela navodil od svojih poveljnikov, niti od kvesture, prijavljena sodišču. Če to odgovarja resnici, lahko pričakujemo, da bo sodna oblast zadevo raziskala in da bodo krivci kaznovani. Seveda ne samo tisti, ki so dejanje izvršili, marveč tudi tisti, ki so jim to naročili. Vsekakor pa je nujno, da se demokratizira komisija ustanove CIFAP, ki bo prošnje proučila.

Ob tej priložnosti je vredno poudariti, da so svetovalci Slovenske skupnosti v dolinskem občinskem svetu v preteklosti večkrat skušali napadati našo občinsko upravo, češ da ni do-

segla zadostne garancije za za- poslitev domačinov v novi tovarni pri Boljuncu. Zares čudno pa je, da spričo tako hude diskriminacije in nezakonitega dejanja ne spregovore niti besede protesta in obsodbe ter da niso smatrali za potrebno zahtevati, naj se v bodoče podobne stvari ne bi ponavljale. Prvaki Slovenske skupnosti se ravna po stališču svojih zaveznikov, demokristjanov, ki o zadevi molčijo, kot da se jih to ne tiče.

DUŠAN LOVRIHA

Nesoglasje v števerjanski SDZ

Že več mesecev in sicer od letošnjih upravnih volitev vlada med prvaki Kmečko - delavske zveze (krajevna organizacija SDZ) v Števerjanu močno nesoglasje. Nedvomno je, da so razprtije med števerjanskimi prvaki SDZ posledica in odraz krize celotne SDZ na Goriškem. To so dovolj zgovorno pokazale pretekle upravne volitve. Nekateri prvaki, seveda ob podpori večjih skupin, so se poživljali na sklepe pokrajinskega vodstva, ki je določilo kandidate in »izvoljenec«. Tako je dr. Pavlin na predzadnjih večerih volilne kampanje propagiral zase z namenom, da izpodrine dr. Bratino, ki pripada skupini odv. Sfiligoja. To se mu je tudi posrečilo saj je bil izvoljen v goriški občinski svet namesto dosedanega svetovalca Bratine. Razprtija v vrstah goriške SDZ se je razširila tudi med njihove tradicionalne volivce. Na letošnjih upravnih volitvah je SDZ nazadovala in izgubila v goriškem občinskem svetu enega svetovalca od prejšnjih treh.

Ta kriza goriške SDZ se še bolj jasno kaže med števerjanskimi občinskimi svetovalci. Za

Slovenski oče, slovenska mati, izpolni svojo narodno dolžnost: vpišita svojega otroka v slovensko šolo!

izvolitev župana in odbornikov je bilo potrebnih kar deset glasovanj, ker so se svetovalci razdelili na skupino, ki ji načeljuje župan Stanislav Klanjšček in na skupino, ki jo vodi bivši občinski odbornik Hadrijan Corsi. O tej zadevi je bil prisiljen pisati sam Kat. Glas, ki je hotel »duhove« nekoliko pomiriti češ, da gre za »nekatero zamere in osebnostne užaljenosti, katerim smo bili na žalost priča«. Občinski svetovalci števerjanske SDZ in sicer Hadrijan Corsi, Zdravko Klanjšček, Marjo Miklus, Alojz Mužič, Izidor Prinčič in Emil Terpin pa niso bili s takim pisanjem zadovoljni in so omenjenemu tedniku poslali izjavo, ki pravi, »da jim ni za kakšno osebno užaljenost, še manj pa za kate- rokoli korist, temveč za stvaren doprinos k napredku in dobrobiti števerjanske občine«. Skupina svetovalcev nadalje svetuje avtorju članka K.G. »naj še enkrat pregleda zapisnike občinske seje od 11. in 18. julija t.l. in tako se bo preprical da ni bilo nobenega spodrsiljaja enega ali dveh občinskih svetovalcev« in še »da je objektivna kritika zdrav pojav in da se največje ovire dajo premostiti z resnim in stvarnim dialogom.«

Apolitičnost ameriške vojne mornarice ali politična izbira «Bora»?

Zatrjevanje »apolitičnosti« športa ali katerega koli množičnega pojava je preveč poceni mistifikacija, da bi koga vzpodbujala k debati, da bi argumentirano, racionalno debato sploh dopuščala. Utegne pa biti tudi izraz dejanske politične nesprekrbljenosti in ima tudi v tem primeru politično težo in posledice.

«Apolitičnost» športa je odboru Bora omogočila, da je sredi avgusta organiziral košarkarsko srečanje z moštvo ameriških vojnih ladij, letalonosilk, ki »apolitično« križarijo po svetovnih morjih in »apolitično« pristajajo v raznih pristaniščih.

Brali smo, da se pripravlja »mednarodni turnir« ob godbi vojaškega ansambla »ki je žel veliko uspeha po vseh svetovnih pristaniščih«. (Primorski dnevnik, 15. avgusta 1970).

Tudi v vietnamskih pristaniščih?

Ob Vietnamu, simbolu ameriškega imperialističnega nasilstva in odporništvu, je v resnici pretresljiva politična in tudi samo splošno človeška neobčutljivost ljudi, ki so to nameravano srečanje v vzdušju ljudskega rajanja z ameriško vojaško godbo organizirali, ali mirno sprejeli, ali celo zagovarjali, seveda z »apolitičnostjo« športa. Razume- ro politično doslednost nekaterih političnih skupin in vemo, da je tudi med Slovenci nemalo odkritih »američanov«, vendar si take politične izbire ali politične nevednosti nismo pričakovali od vodstva Bora, ki je bil ustanovljen, kolikor nam je znano, v duhu NOB. Ali treba komu še pojasnjevati, da je vietnamska Narodno osvobodilna fronta isto kot NOB in da odigrava ameriška vojaška sila v Aziji in drugod podobno vlogo kot nekdanja nemška vojska?

Napredno javno mnenje je to nameravano srečanje odklonilo. Nadvse razveseljivo je, da ga je odklonila mladina. »Mednarodni turnir« se je odigral takole: nekega ponedeljka so se košarkarji Bora srečali z ameriški vojaki baje v neki mestni telovadnici, naslednji večer pa na padriškem igrišču. Žal so ob pomanjkljivem poročanju tržaškega dnevnega tiska pravočasno izvedeli za to samo igralci in policija, ki je — v uniformi in ne — krepko zastražila igrišče in poti na Padriče. Ko bi ne vedeli, da je šla policija ščititi le Američane, bi mogli trditi, da je vendar enkrat nastopila na strani Slovencev, vsaj športnikov. To bi bilo prvič v zgodovini Slovencev v Trstu. Žal ni nihče doslej objavil fotografske dokumentacije dogodka.

ALOJZ MARKOVIC

* *

40-letnica mučeniške smrti Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča

Svečana spominska proslava v Bazovici

V nedeljo, 6. septembra popoldne je bila v Bazovici svečana spominska proslava štirih junakov, Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, katere so fašisti ustrelili pred štiridesetimi leti. Ob spomeniku, ki stoji sredi kraške planote, se je zbrala velika množica protifašistov. Prišli so iz Trsta, Gorice, in iz okoliških vasi; iz Nove Gorice, Istre in z Reke. Mladina je bila častno zastopana. Po komemorativnih govorih so nastopili recitatorji in združeni pevski zbori, ki so včlanjeni v Slovenski prosvetni zvezi.

Z nedeljsko spominsko svečanostjo ob štiridesetletnici ustrelitve Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča, je bila združena tudi manifestacija v okviru proslavljanja petindvajsetletnice osvoboditve. Prosvetni društvi Tabor z Opčin in Valentin Vodnik iz Doline sta organizirali »Memorial Mire Bandić«, ki je učila na partizanski šoli v Prebenegu in so jo dne 29. avgusta 1944 načisti ustrelili skupaj s štirimi njenimi tovarišicami na Opčinah. Solski otroci so v sprevedu, ki se je začel pred Mirino rojstno hišo v Prebenegu, z druge strani pa na openskem strelišču, kjer so bili ustreljeni Tomažič in tovariši in talci, prišli v Bazovico. Spreved se je zaključil pred spomenikom pri Bazovici.

Tu so otroci vsadili drevesce v spomin na ta pomembni dogodek.

Istega dne je bila v Kulturnem domu v Bazovici tudi spominska razstava slik in dokumentov o fašističnih zločinih nad našim narodom, o žrtvah, o štirih slovenskih fantih, ki so padli kot junaki na bazovskem strelišču.

Iz komemorativnih govorov, ki sta jih imela senator Paolo Sema in pesnik Filibert Benedetič povzemamo nekatere odstavke:

Senator Paolo Sema je med drugim poudaril, da je letošnja spominska proslava bolj svečana, ker poteka 40 let od tedaj, ko je fašizem »uzakonil zločine«, hkrati pa je tudi izraz protesta in ogorčenja, ker je bil spomenik že štirikrat oskrunjen in ker organi javnega reda še niso izsledili krivcev.

Zatem se je govornik dotaknil žalostnih dogodkov, katerim je sledila tragična jesen 1930; podčrtal je, da je fašizem obsodil na fizično smrt vse Slovence in Hrvate v deželi in tudi vse italijanske protifašiste. Omenil je, kar je zapisalo fašistično glasilo »Il Popolo d'Italia« leta 1927: »Te dežele je treba čimprej in popolnoma nacionalizirati, kajti idejo, da mora do te popolne nacionalizacije priti čimprej, je dal sam Duce, čigar ukaz bodo fašisti izvršili...».

Govornik je nato poudaril, da protifašisti niso klonili. Fašizem je dobil žrtve, ki jih je hotel imeti, ni pa dosegel, kar je hotel doseči.

Moralno je bil fašizem premagán in vojaško ga je porazila partizanska vojska. Toda v Italiji, ki je po zmagi odporništva dobila svojo republiško ustavo, obstajajo še vedno nevarna žarišča fašizma. Priče smo atentatom, za katere se ve, kdo jih podpira. Fašisti nekaznovano prirejajo svoje manifestacije, napadajo, oskrunjajo spomine odporništva. Temu se ne čudimo, saj vemo, da so fašisti potuhnjeni tudi na visokih položajih in tudi v sodstvu.

Senator Sema je ožigosal tudi dejstvo, da je bila leta 1967

Otroci in mladinci so vsadili spominsko drevesce pred spomenikom štirim junakom v Bazovici. Spomenik so fašisti že štirikrat oskrunili a niso bili kaznovani

poslana orožnikom tajna okrožnica, v kateri je med drugim zapisano: »...poveljstva oboroženih sil, karabinjerjev in finančnih straž morajo nadaljevati z nadziranjem usmerjenosti civilnega prebivalstva in kontrolirati zahteve etničnih manjšin na vzhodnih obmejnih področjih...«. Zato, tako je poudaril sen. Sema, je slovenski človek dvakrat nadzorovan državljani, enkrat zaradi tega, ker je demokratično usmerjen, drugič pa zato, ker pripada narodni manjšini.

Pesnik Filibert Benedetič je med drugim poudaril:

»Nezadržno, živo, eden izmed prvih odporov fašizma v Evropi je pred štiridesetimi leti proslavil svojo epopejo tu. Brez kumovanja nekih posebnih voditeljev je mladina to naredila sama po svoji pameti izrazila hopenje in ogorčenje vsega našega ljudstva. To je treba danes poudariti, da ne bo nesporazumov, da ne bodo podli skrunilci našega dostojanstva mislili, da lahko nemoteno obnavljajo črne mite preteklosti. Štirikrat si je umazana roka upala skruniti ta beli kamen, štirikrat je ostala nekaznovana. Toda če je mogoče, da proti demokratičnemu redu kroži orožje in se z njim v imenu nostalgije po fašistični preteklosti vežbajo plačanci terorja, je tudi mogoče, da bo vse to izzvalo samonikli odgovor. In je zato tudi prav, da obnovimo spomin in ne prezremo opomina zgodovine.

Naši narodni skupnosti je bil še pred pol stoletja namenjen prvi podvig fašizma; 13. julija 1920 so bili Slovenci priča svoji prvi veliki tragediji, požigu Narodnega doma v Trstu. Temu so sledili požigi drugih kulturnih domov. Slovenci so bili tedaj tudi priča najokrutnejšemu nasilju, raznarodovanju, uničenju slovenskih šol, razpustu kulturnih društev, likvidaciji denarnih zavodov, prepovedi slovenskega jezika.

Na tej gmajni, ob tem večkrat oskrunjenem kamnu, ki je postal simbol življenja, proslavljamo danes naš veliki punt dvajsetega stoletja.

Zal, niti letošnja, tako pomembna spominska svečanost, ni bila povsem enotna. Prvaki nekaterih slovenskih organizacij se niso pridružili enotni manifestaciji Odbora za proslavo petindvajsetletnice osvoboditve, združenj partizanov in bivših političnih preganjancev in Odbora za proslavo bazoviških žrtev.

Množica, ki se je udeležila nedeljske spominske svečanosti je tudi s svojo udeležbo potrdila, da ne odobrava početja nekaterih prvakov.

10. festival Dela v Dolini

V dneh od 1. do 3. avgusta 1970 je bil v Dolini festival Dela. Letošnji festival je bil posebno svečan, saj je soupadal s 50-letnico ustanovitve Dela in 25-letnico osvoboditve. To je bil že deseti zaporedni festival v tem kraju.

Prvi večer je bil na sporedu posodobljen partizanski miting, ki ga je izvajal mladinski ansambel iz Trsta. Vezni tekst, ki je bil slovenski, in je obravnaval tudi aktualno tematiko in probleme delavskega boja, je bil prepleten s pesmimi mednarodnega odporiškega gibanja, ki so jih peli v raznih jezikih. Stevilno občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo izvajanju tega

neobičajnega sporeda.

Osrednja prireditev je bila, kot običajno, v nedeljo popoldne in zvečer. Popoldne je bil prome-nadni koncert dolinske godbe, zvečer pa je nastopila znana folklorna skupina Kulturno umetniškega društva Tine Rožanc iz Ljubljane. Folklorna skupina je izvajala bogat spored narodnih pesmi in plesov jugoslovan-skih narodov. Velika množica je izvajalce navdušeno sprejela.

V nedeljo popoldne je bilo tudi zborovanje. Govorili so: tajnik dolinske komunistične sekcije tov. German Švara, poslanec Albin Škerk in tajnik deželnega komiteja KPI Silvano Bacicchi. Obravnavali so aktualno politično problematiko.

V ponedeljek zvečer je bil na sporedu koncert ruskih pesmi. Pel je znani pevec Vladimir. To je bil že drugi nastop popularnega pevca na dolinskih festival-skih prireditvah.

Vse tri večere je igral tudi zabavni ansambel »The Robles« iz Trsta.

Vsem tovarišicam in tovarišem, ki so se potrudili, da je festival tako lepo uspel, se toplo zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali razna darila za srečolov in vsem cenjenim obiskovalcem.

V nedeljo, 20. septembra bo v Turjaku mladinski festival.

Istega dne se bodo na sedežu goriške federacije srečali predstavniki Zveze komunistične mladine Italije in predstavniki Zveze mladine Slovenije iz Nove Gorice. Srečanje bo v dopoldanskih urah. Mladino vabimo, da se manifestacije udeleži.

Nabrežina se bo oddolžila spominu padlih v boju proti nacifašizmu

S sestanka bivših partizanov, aktivistov in svojcev padlih

Pretekli torek zvečer smo se zbrali v Nabrežini bivši partizani, aktivisti in svojci padlih v NOB. Podoben sestanek smo pred štirimi leti imeli v dvorani PD »Igo Gruden«, ko smo izvolili pripravljalni odbor za postavitve spomenika padlim občanom. Tokrat pa je odbor podal obračun svojega dela, za katero je bil zadolžen. S ponosom smo prikazali številnim prisotnim uspešno opravljeno delo, pa tudi velike težkoče, na katere smo naleteli ter razne zapreke, ki jih bomo morali še premostiti. Udeležence smo seznanili s širokogrudnimi prispevki, ki smo jih prejeli iz najrazličnejših strani. Med temi naj s hvaležnostjo omenim poklon Zveze borcev Slovenije, ki nam bo odstopila veliko bronasto plamenico, izdelano od priznanega umetnika, akademskega kiparja Batiča. Prav

tako so priskočili odboru na pomoč nabrežinski industrijalci, ki upravljajo občinske kamnolome, s tem, da so brezplačno odstopili potrebno količino neobdelanega kamna. Svoj delež, za postavitev spomenika padlim v NOB in žrtvam nacifašizma, je prispevala tudi občinska uprava z nakazilom dveh milijonov lir. Najpomembnejši prispevek v denarju pa je prišel, in še vedno prihaja, od naših zavednih občanov, ki so se, kot vedno, tudi tokrat, odzvali pozivu, za kar jim je spomeniški odbor še posebej hvaležen. Prav tako naj gre pohvala vsem tovarišem, ki požrtvovalno zbirajo prispevke ter kamnosekom, ki s prostovoljnimi delom, ali tudi proti skromnemu plačilu, se trudijo pri obdelovanju kamna. Pri vsej tej veliki pobudi nas je vedno spremljal s tehničnimi navodili požrtvoval-

ni tovariš arhitek Jago,lic, ki je izdelal načrt spomenika.

Na torkovem srečanju z bivšimi soborci, aktivisti in v svojci padlih je podal svoje poročilo blagajničar tov. Slavko Pertot. Povedal je, da je bil do sedaj po naših vaseh nabranih, en milijon lir, kar predstavlja precejšen znesek, ki pa zdaleč ne zadostuje za dokončno izvedbo načrta. Treba bo sicer nabrati še nekaj milijonov lir in to v najkrajšem času, ako hočemo, da se vse delo dobro izpelje. Poleg odziva tistih, ki niso še prispevali in onih, ki mislijo še kaj prispevati, pričakujemo primerno nakazilo od deželne uprave.

Vsi prisotni so z zanimanjem sledili poročilu odbora in mnogi so posegli v razpravo med katero je bilo največ govora o nadaljnjem zbiranju prispevkov in o napisu, ki naj se ga postavi na spomenik. Skoro vsi diskutanti so vztrajali, da mora biti napis tak, da ne dopušča nobene dvoumnosti ali različnih tolmačenj, marveč mora točno izražati namen, za katerega je padlo in žrtvovalo svoje življenje tako veliko število občanov. Končno je bil zavrnjen predlog napisa »Padlim za svobodo« in sprejeto, skoro soglasno, besedilo: PAD-LIM V BOJU PROTI NACIFA-SIZMU. Mislim, da s tem napisom na spomeniku, ki točno odraža naš pretekli boj in junaški del naše zgodovine, bi se morali strinjati vsi oni, ki so jim pri srcu ideali svobode, enakopravnosti in napredka našega ljudstva.

V prepričanju, da bomo prihodnje jesen odkrili naš veličasten spomenik, ki bo v ponos nam in potomcem ter hkrati naša skromna oddolžitev vsem padlim občanom, pozivam v imenu odbora, vse antifašiste, Slovence in Italijane, naj nas v tej akciji podpro.

Preteklo soboto zvečer je bila na Proseku svečana proslava 25-letnice osvoboditve. Na prireditvi so pred številnim občinstvom nastopili pevski zbori Tabor z Opčin, Rdeča zvezda iz Saječa, Zgonika in Vasilij Mirk s Proseca-Kontoveca in proseška godba, slavnostni govor pa je imel pod predsednik Slovenske prosvetne zveze Mirko Kapelj. Proslavo je priredilo Slovensko prosvetno društvo Pro ek-Kontovel

Upravičen protest v Trebčah

Prebivalci Trebč, Banov in Opčin zahtevajo odstranitev smetišča na kraški gmajni

Mnogo se govori in piše o Krasu. Razne ustanove in posamezniki se zavzemajo za to, da bi značilnosti Krasa ohranili ter jih tudi s posebnim zakonom zaščitili. Vendar pa se Kras spreminja. Kot v posmeh vsem prizadevanjem postaja ta krajina eno samo veliko smetišče. Krivdo za to je v veliki meri pripisati tudi tržaški občinski upravi, ki je kraško področje izbrala za kraj, na katerem se lahko odlaga smeti in odpadke sploh. Veliko zbirno mesto pri Trebčah to zgovorno potrjuje. To je pravi škandal.

O tržaškem smetišču pri Trebčah se je že mnogo govorilo tudi v mestnem občinskem svetu. Komunistični občinski svetovalec so pozivali pristojne občinske organe, naj sprejmejo ustrezne ukrepe za odstranitev škan-dala pri Trebčah, naj poskrbe za zgraditev krematorija za sežiganje smeti. Pristojni so proučevali razne načrte, obiskali več mest, kjer je vprašanje sežiganja odpadkov rešeno. Toda dolga leta dlje od tu niso šli. Šele v zadnjem času se je nekaj premaknilo.

Medtem pri Trebčah rastejo gore odpadkov. S smetišča se širi neznosen smrad, ki je okužil kraško planoto. Množi se zalega mrčesa, množijo podgane.

To je prisililo prebivalce Trebč, Opčin in Banov, da so pred dobrim mesecem stopili v akcijo. Zbrali so se na cesti, ki pelje skozi Trebče na smetišče. Kolona kamjonov, ki so peljali odpadke na smetišče, se je morala ustaviti. Prizadeti domačini in okoličani so odločno zahtevali, naj se naredi konec tej sramoti.

Nekaj dni kasneje je bil v Ljudskem domu v Trebčah množični sestanek. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki mestne občinske uprave. Ozračje je bilo zelo burno. Prizadeti so protestirali. Pa ne le protestirali.

Zahtevali so takojšnje ukrepe. V nasprotnem primeru, tako so soglasno poudarili, bomo šli ponovno na cesto ter blokirali ves promet.

Predstavniki občinske uprave so slišali marsikatero pikro opazko, ostre kritike. Zaman je bil sleherni poskus izmikanja.

Sicer je v gradnji smetišča za sežiganje smeti. Na Pantalejmu- nu med Skednjem in industrijsko cono ga gradijo. Toda naprave bodo začele delovati — če bo šlo vse prav — šele proti koncu prihodnjega leta. Do tedaj bo torej še trajala sramota pri Trebčah...

Razpis abonmaja Slovenskega gledališča v Trstu

Repertoar za abonente:

1. Lev Nikolaj Tolstoj: MOC TEME; 2) Ludwig Holberg: JEP-PE S HRIBA; 3. Dominik Smoie: ANTIGONA; 4. Vitaliano Brancati: RAFFAELE; 5. slovenska novost; 6. Gostovanje Drame SNG iz Ljubljane; 7. Gostovanje Drame SNG iz Maribora.

Vrste abonmajev:

Premierski; Red A (prva sobota po premieri); Red B (prva nedelja po premieri); Red mladinski v sredo; Red mladinski v četrtek; Red okoliški (popoldanska predstava na dan praznika)

Cene za abonente:

Parter A (središnji sedeži): premiera 13.000 lir; ponovitve 6.000 lir.

Parter B (ostali sedeži): premiera 8.000 lir, ponovitve 5.000 lir.

Balkon: premiera 4.500 lir, ponovitve 3.000 lir.

Okoliški abonma: 6.000 lir (preskrbljen prevoz).

Mladinski abonma: 2.000 lir.

Invalidi: 2.000 lir (za katerokoli vrsto abonmaja).

Slovensko gledališče razpisuje, razen premiere, tudi družinski abonma, ki omogoča družinam skupni obisk z enim samim osnovnim abonmajem, h kateremu vsak nadaljnji član doplača po lir 2.000.

Abonmaje vpisujejo vsak dan, razen ob praznikih in v ponedeljkih dopoldne, v Tržaški knjigarni, Ul. S. Francesco 20.

1. festival Dela v Dolu

Mladinke in mladinci iz Dola so v soboto, nedeljo in ponedeljek 5., 6., 7. septembra priredili pri Devetakih prvi festival Dela. ki je zelo dobro uspel. Festival je obiskalo nešteto prijateljev predvsem z goriškega Krasa in sosednjih furlanskih vasi. Mladinci iz Dola gre vse priznaje.

Ošrednja proslava je bila v nedeljo. Popoldne je na množičnem zborovanju govoril poslanec Albin Škrk. Predsedoval je pokrajinski svetovalec Jože Jarc, ki je v nagovoru poudaril važnost komunističnega tiska. Na kratko je prikazal junaško zgodovino lista Dela od izida prve številke pred petdesetimi leti pa do danes. Ob koncu nagovora je poudaril, da soupada festival z 27. obletnico ustanovitve Proletarske brigade, ki so jo sestavljali slovenski in italijanski delavci goriškega Krasa in furlanskih vasi. Ta brigada se je prvič spopadla z nemškimi okupatorjem na doberdobski planoti in pri Devetakih 13. septembra leta 1943. Strelj partizanskih pušk proti nemški diviziji Goering, so

bili prvi strelj odporiškega gibanja v naših krajih in v Italiji.

Poslanec Albin Škrk je v uvodu pozdravil navzoče v imenu delžnega odbora KPI in komunističnih poslancev. Poudaril je, da dela KPI za enotnost slovenskega in italijanskega ljudstva, kar je pred pogoj za dosego večje demokracije, družbenega in socialnega napredka v državi, od katerega je odvisen obstoj in nemoten razvoj slovenske narodne manjšine. Komunistični senatorji in poslanci so v senatu in poslanski zbornici, predložili zakonski osnutek, ki v duhu italijanske demokratične ustave jamči pravice naši manjšini. Potrebna je široka podpora komunistični stranki, če hočemo, da bo ta zakonski osnutek postal zakon. Nato je poslanec Škrk obravnaval problem občinskih odborov na Goriškem in Tržaškem. Dejal je, da je sedaj mnogo govora o pravicah Slovencev s strani predstavnikov strank, ki sestavljajo levi center. Vprašanje je čes bodo te izjave izvajale ali pa bo ostalo le pri obljubah, kot se je do sedaj dogajalo. Glede sedanje gospodarske in politične krize, je obsodil ukrepe vlade levega centra, ki teži za tem, da bi delavski razred prevzel na svoja ramena vso breme in noče izvesti prepotrebne reforme, ki jo odločno zahteva delovno ljudstvo. Za izvajanje reform je potreben odločen boj vseh naprednih sil. Prav tako se moramo še nadalje boriti za dosego naših pravic. Tiste pravice, ki jih Slovenci danes uživamo, so sad dolgoletnih borb, žrtev in krvi slovenskega in italijanskega naprednega ljudstva.

Festival Dela se je zaključil v ponedeljek zvečer z ljudskim rajanjem.

Upamo, da bo festival Dela v Dolu postal tradicija in da bo vedno bolj pester in bogat.

Sveži grobovi tovarišev

Benedikt Kralj

Dne 3. septembra je v tržaški bolnišnici dočrpel tovariš Benedikt Kralj iz Trebč. Odšel je priljubljen in požrtvovalen tovariš, ki ni poznal počitka, ki je z veliko vneto skrbel za trebški Ljudski dom in dve desetletji širil tudi naš list med sovaščani, aktivno delal v krajevni sekciji KP, pri združenju upokojencev in pomagal tudi prosvetnemu društvu Primorec in drugim organizacijam.

Tovariš Dik je bil delavec. V mladih letih je bil zaposlen v tržaški ladedjelnici, kasneje pa se je ukvarjal z zidarskim poslom. Med zadnjo vojno je okusil grenkobe jetništva in odveden je bil na prisilno delo v Nemčijo, odkoder se je vrnil šele poleti 1945. Kmalu po vrnitvi v rodno vas se je pridružil delavskim organizacijam, vstopil v Komunistično partijo in kasneje je bil več let tudi član vodstva krajevne sekcije.

Preteklo soboto so se Trebče poslovile od pokojnega tovariša. Množica vaščanov ga je sprem-

ljala na njegovi zadnji poti. Ob odprtem grobu je spregovoril tovariš Lucijan Padovan. Nastopila sta tudi pevski zbor in godba.

Naj bo dobremu tovarišu Diku rahla rodna grupa, njegovim svojcem pa naj bo v veliko uteho dejstvo, da se bomo pokojnega vedno hvaležno spominjali.

M K

Benjamin Fonzar

Dne 3. avgusta so v Nabrežini pokopali tovariša Benjamina Fonzarja. Pokojni tovariš, ki se je pred 67. leti rodil v Villese na Goriškem, se je že v mladih letih zaposlil v nabrežinskih kamnolomih, kjer je delal, dokler mu je zdravje dopuščalo. Poročil se je s Slovenko iz Nabrežine. Toda življenje mu ni bilo naklonjeno. Fašisti so ga preganjali. Zaradi naprednih idej, ki jih je širil med delavci v kamnolomih, je moral obsedeti dve leti v fašistični ječi. Po zadnji vojni je vstopil v komunistično partijo, v kateri je aktivno deloval.

Na zadnji poti ga je spremljalo lepo število domačinov, prijateljev in tovarišev, med katerimi je bilo mnogo delavcev iz kamnolomov.

Sekcije KPI občine Devin-Nabrežina izrekajo svojcem iskreno sožalje, kateremu se pridružuje tudi Delo.

A. S.

Angel Furlan

Umrl je tov. Angel Furlan iz Gabrovca 28. Komunisti zgoniške občine izražajo žalujočim svojcem globoko sožalje, kateremu se pridružuje tudi uredništvo DELA.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega dragega in nepozabnega

BENEDIKTA KRALJ

se iskreno zahvaljujemo. Še posebej se zahvaljujemo sekciji komunistične partije, pevskemu zboru in godbi iz Trebč, in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Zalujochi:

žena Valerija, hčerka Jolanda z družino, sestra Štefanija in ostali sorodniki

Trebče, 8. septembra 1970

Problemi Slovencev

(Nadaljevanje s 1. strani)

tek za pravno zaščito slovenske narodne manjšine v Furlaniji-Juljski krajini, ki so ga predložili komunistični senatorji in poslanci. Ta osnutek zakona predvideva vsestranski in svobodni razvoj Slovencev na vseh področjih življenja. Besedilo zakonskega osnutka je znano, saj je bilo v celoti objavljeno. KPI me-

Dragi tovarišici Ivanki Rupnik z Opčin, ki je dne 7. septembra slavila svoj sedemdeseti rojstni dan, iskreno čestitamo.

Uredništvo DELA

ni, da je zadevni zakonski osnutek pomemben element, da je izraz prizadevanja za rešitev vprašanj, ki so bistvenega pomena za Slovence. Zato o tem osnutku razpravlja odkrito in je pripravljena sprejeti tudi morebitna dopolnila in konstruktivne doprinose s strani političnih strank, družbenih in kulturnih organizacij, krajevnih ustanov, delavcev in izobražencev in državljanov sploh.

Prihodnja številka Dela bo izšla 25. t.m.

DELO
glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul. Torrebianca 12

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. p. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

Tekoči računi - hranilne vloge - krožni čeki
varnostne skrinjice - neprekinjena blagajna
Dopisniki po vsej Italiji

MENJAVA VSEH TUJIH VALUT

TRST - ULICA FABIO FILZI 10 - TELEF. 38-101 - 38-045
BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED